

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра методологій крос-культурних практик



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК03 «Економіка та менеджмент в мистецтві»

рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень

галузь знань В Культура , мистецтво та гуманітарні науки

спеціальність В4 Образотворче мистецтво та реставрація

спеціалізація В4.01 Візуальні мистецтва

освітня програма Сучасні візуальні практики

факультет Образотворчого мистецтва

ХДАДМ 2025

Робоча програма «**Економіка та менеджмент в мистецтві**» для здобувачів вищої освіти 1 курсу другого (магістерського) рівня зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація, спеціалізація В4.01 Візуальні мистецтва, ОПП Сучасні візуальні практики

Розробник:

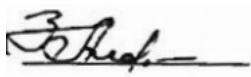
Кандидат економічних наук, доцент, Звоник А.А.

Затверджено та рекомендовано для розгляду з внесенням змін:

на засіданні кафедри методології крос-культурних практик

Протокол № від 2025 року

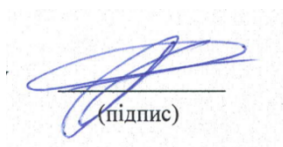
Завідувач кафедри



Зоя Алфьорова

Узгоджено:

Декан факультету АВМ Ганна


(підпис)

Курінна

Затверджено:

Методичною радою ХДАДМ

Протокол № від « » 2025 року

АНОТАЦІЯ

Метою дисципліни є отримання студентами сучасних знань щодо закономірностей та перспектив розвитку галузі, основ планування, стимулювання, економічних проблем технічного прогресу, а також методів визначення і шляхів зростання економічної ефективності виробництва, нової техніки, капітальних вкладень, використання виробничих фондів, удосконалення ринкових відносин та вплив на їх ефективність виробництва і якість роботи тощо.

Теоретичний розділ дисципліни «Економіка та менеджмент в мистецтві» має за мету ознайомити студентів з основами системи економічних знань і розрахунків в мистецькій діяльності, новій термінології економіки, поліпшити навички застосування техніко-економічних показників для аналізу господарчої діяльності, оцінювання економічної ситуації та розрахунку ефективності інновацій.

Практичний розділ дисципліни «Економіка та менеджмент в мистецтві» має за мету розвинути у студентів вміння користуватися економічними законами і загальними закономірностями при вдосконаленні методів планування, регулювання виробництва, поєднувати для аналізу технічні, економічні та технологічні фактори.

Дисципліна «Економіка та менеджмент в мистецтві» вивчається на 1 курсі протягом 2 семестру. На її вивчення, виділяється 3 кредити ECTS. Загальний об'єм годин -30: аудиторні заняття - 30 годин (16 лекційних і 14 практичних) та 30 – самостійна робота.

Форма підсумкового контролю засвоєння знань – залік.

ANNOTATION

The aim of the course is to provide students with up-to-date knowledge regarding the patterns and prospects for the industry's development, the fundamentals of planning and incentives, the economic challenges of technological progress, as well as methods for determining and pathways to increasing the economic efficiency of production, new technology, capital investments, the utilization of production resources, the improvement of market relations, and their impact on production efficiency and the quality of work, among other topics.

The theoretical section of the course "Economics and Management in the Arts" aims to familiarize students with the fundamentals of the system of economic knowledge and calculations in artistic activity, new economic terminology, and to improve their skills in applying technical and economic indicators to analyze economic activity, assess the economic situation, and calculate the effectiveness of innovations.

The practical section of the course "Economics and Management in the Arts" aims to develop students' ability to apply economic laws and general principles in refining methods of planning and regulating production, as well as to integrate technical, economic, and technological factors for analysis.

The course "Economics and Management in the Arts" is taken in the first year over the course of two semesters. It is worth 3 ECTS credits. The total number of hours is 30: 30 hours of classroom instruction (16 lectures and 14 practical sessions) and 30 hours of independent study.

The form of final assessment is a course exam.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В Культура , мистецтво та гуманітарні науки	Обов’язкова	
	Спеціальність В4 Образотворче мистецтво та реставрація, спеціалізація		
Модулів – 2	ОПП Сучасні візуальні практики	Рік підготовки:	
Змістовних модулів – 2		1 -й	1 -й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 1 семестр- 6 годин	рівень вищої освіти другий (магістерський)	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		2– год.	2– год.
		Самостійна робота	
		30 год.	30 год.
		Індивідуальні завдання: год. –	
		Вид контролю:	
	Залік	Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1/1

для заочної форми навчання – 1/7

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни

Метою дисципліни є отримання студентами сучасних знань щодо закономірностей та перспектив розвитку галузі, наукових основ планування, стимулювання, економічних проблем технічного прогресу, а також методів визначення і шляхів зростання економічної ефективності виробництва, нової техніки, капітальних вкладень, використання виробничих фондів, удосконалення ринкових відносин та вплив на їх ефективність виробництва і якість роботи тощо.

Завдання дисципліни:

Завданням дисципліни є формування професійних якостей майбутніх митців щодо прогнозування, планування, стимулювання і забезпечення економічно обґрунтованого підходу до процесу організації та розвитку виробництва в галузі культури та мистецтва в умовах ринкової економіки.

В процесі вивчення дисципліни студент повинен:

● **Знати:**

- економічні та соціальні проблеми розвитку мистецьких послуг в умовах ринку;
- основні питання, які виникають у процесі проектування та виробництва;
- техніко-економічні показники, які дозволяють аналізувати та оцінювати ситуацію.

● **Вміти:**

- користуватися економічними законами та загальними закономірностями розвитку суспільства при вдосконаленні методів планування та регулювання виробництва;
- застосовувати отримані в ході вивчення дисципліни знання при аналізі господарчої діяльності, розрахунку ефективності інновацій та вибору оптимальних рішень.

● **набути навички:**

- опанування економічними термінами, фактами та статистикою;
- об'єднання для аналізу технічних, економічних та технологічних факторів в галузі культури та мистецтва;
розробки бізнес-плану власного підприємства.

Основною базою для вивчення курсу «**Економіка та менеджмент в мистецтві**» є достатні знання, отримані під час вивчення курсів: «Філософія», «Проектування», «Брендинг», «Маркетингові технології» «Основи наукових досліджень» та інших.

Вивчення даної дисципліни сприяє орієнтуванню студентів стосовно спеціалізації на подальших курсах. Теоретичні знання разом із практичними

заняттями забезпечать більшу професійну зорієнтованість студентів, безперервність процесу навчання і його взаємозв'язок з іншими навчальними предметами курсу. При вивченні дисципліни **«Економіка та менеджмент мистецтві»**

Повідомлення знань здійснюється на лекціях та семінарах, а також шляхом самостійного опанування.

3. Компетентності та програмні результати навчання навчальної дисципліни (згідно з освітньою програмою)

Загальні компетентності (ЗК), що забезпечує дисципліна:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проєктами.

ЗК 6. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 3. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 6. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній та музейній справах.

ПРН 8 . Визначати мету, завдання та етапи мистецької, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого мистецтва, відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

4. Програма навчальної роботи

Теоретичний розділ дисципліни «Економіка та менеджмент мистецтві», що містить 9 тем (33 підтеми):

Тема 1. Підприємство, як суб'єкт господарювання.

1.1 Вступ.

1.2 Сутність понять «підприємство», підприємницьке середовище.

1.3 Підприємства в умовах ринкової економіки. Основні риси, цілі та обов'язки.

1.4 Соціально-економічні та організаційні форми підприємства.

Вступ. Об'єкт дослідження. Економіка, як наука, цілі, задачі курсу. Методологія вивчення, зв'язок економіки з іншими дисциплінами. Роль економіки у процесі розвитку підприємства. Задачі галузі в умовах ринку. Склад курсу, його роль у підготовці фахівців. Інформаційна база курсу, кількість аудиторних занять, форми та організація самостійної роботи студентів.

Тема 2. Виробнича програма та виробничі потужності підприємства.

- 2.1 Виробнича програма.
- 2.2 Поняття валової, товарної та реалізованої продукції.
- 2.3 Виробничі потужності.

Поняття валової, реалізованої, товарної продукції. Товар (послуги) та його головні споживчі властивості. Система виробництва товару (проекування, транспорт, підприємства-виробники, споживачі). Форми суспільного розподілення праці. Договірні (контрактні) взаємовідносини між підприємствами; функції замовника, підрядника та проектування.

Тема 3. Економічні ресурси підприємства.

- 3.1 Майно та капітал підприємства.
- 3.2 Основні фонди підприємства.

Майно та капітал підприємства. Основні фонди підприємства. Складові та класифікація основних фондів, їх структура та фактори, які її встановлюють. Оцінка основних фондів підприємства. Знос основних фондів. Методи відновлювання основних фондів. Поняття оптимальної потужності. Ефективність використання основних фондів.

Тема 4. Оборотні засоби виробництва підприємства.

- 4.1 Економічна сутність та призначення оборотних засобів, їх кругообіг в процесі господарчої діяльності підприємства.
- 4.2 Нормування оборотних засобів.
- 4.3 Групування оборотних засобів.
- 4.4 Джерела формування оборотних засобів.
- 4.5 Показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Економічний зміст та призначення оборотних засобів, їх кругообіг в процесі господарювання. Оборотні засоби та їх структура. Джерела появи оборотних засобів. Нормування, показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Тема 5. Праця та заробітна платня Продуктивність праці.

- 5.1 Склад та структура кадрів на промисловому підприємстві.
- 5.2 Продуктивність праці. Поняття, показники та методи вимірювання.
Резерви та фактори росту продуктивності праці.
- 5.3 Заробітна платня, як один з напрямків мотивації виробничої праці.

Показники продуктивності праці та методи її визначення. Резерви та фактори росту продуктивності праці. Приріст об'єму продукції за рахунок зростання продуктивності праці. Заробітна платня: основи організації, тарифна система та фонди. Зайнятість.

Тема 6. Собівартість продукції.

- 6.1 Поняття, значення, види собівартості продукції.
- 6.2 Методи групування витрат, пов'язаних з випуском продукції.
- 6.3 Класифікація витрат в собівартості продукції.
- 6.4 Напрямки зниження витрат на виробництво продукції.

Поняття, значення та види собівартості продукції. Класифікація витрат у собівартості продукції. Шляхи зниження витрат на виробництві. Види прибутку, його розподіл на підприємстві. Податки та їх стягнення.

Тема 7. Ціноутворення. Ціна на продукцію та послуги у сфері архітектури.

- 7.1 Поняття, функції, складники ціни одиниці продукції.
- 7.2 Основні види цін.
- 7.3 Загальні фактори, які встановлюють рівень цін в галузі архітектури.
- 7.4 Методи ціноутворення.
- 7.5 Оцінка споживчої вартості.
- 7.6 Види кошторисів.

Поняття, функції та елементи, які складають ціну продукції. Основні види цін. Загальні фактори, які встановлюють рівень цін на одиницю продукції. Цінова політика, облік економічних, психологічних закономірностей, діючих у ціноутворенні.

Тема 8. Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності і ефективність їх використання.

- 8.1 Сутність та функції фінансів підприємства.
- 8.2 Фінансові ресурси підприємства.
- 8.3 Джерела формування прибутку підприємства і напрямки використання прибутку підприємства.
- 8.4 Оцінка фінансово-економічного рівня підприємства.

Сутність і функції фінансів підприємства, Джерела формування прибутку підприємства. Порядок відкриття фінансування. Оцінка фінансово-економічного рівня підприємства.

Тема 9. Економіко-технічні розрахунки у мистецтві.

9.1 Основи планування і прогнозування.

9.2 Бізнес-план.

Основи планування та прогнозування. Бізнес-план. Основні розрахунки при бізнес-плануванні.

Теоретичний розділ дисципліни «**Економіка та менеджмент в мистецтві**» має за мету ознайомити студентів з основами системи економічних знань і розрахунків в архітекторській діяльності, термінології економіки, надати навичок застосування техніко-економічних показників для аналізу господарчої діяльності, оцінювання економічної ситуації та розрахунку ефективності інновацій.

Практичний розділ дисципліни «Економіка та менеджмент в мистецтві» містить 1 тему і розділений на 9 тематичних етапів виконання роботи відповідно до теоретичного курсу:

Тема практичного завдання: «**Бізнес-план**»

Тема 1. Короткий зміст проекту. Фінансові джерела реалізації бізнес-плану. Ринки реалізації.

Тема 2. Організаційно-правова форма реалізації проекту. Засновники фірми.

Тема 3. Аналіз сучасного стану та перспектив ринку. Продукт-товар, робота або послуга, яка буде запропонована на ринку в результаті реалізації бізнес-плану. Ціна продукту. Канали збуту. Система стимулювання продажів.

Тема 4. Виробничий процес реалізації проекту. Види продукції (послуг), що реалізуються в результаті проекту. Сировина, яка використовується, обладнання (характеристики, ціна, постачальники). Кошторис витрат на виробництві.

Тема 5. Обґрунтування місця реалізації проекту. План, кошторис, строки будівельних робіт та монтажу обладнання. Заходи по забезпеченню економічної та технічної безпеки.

Тема 6. Обґрунтування необхідності персоналу для реалізації проекту (вимоги, заробітна платня, досвід і умови роботи). Підготовка та навчання персоналу. Зовнішні консультанти.

Тема 7. Аналіз фінансового стану (планований).

Тема 8. Показника прибутковості проекту (плановані), строки окупності.

Тема 9. Загальноекономічні, технологічні та фінансові ризики.

Практичний розділ дисципліни «Економіка та менеджмент в мистецтві» має за мету розвинути у студентів вміння користуватися економічними законами і загальними закономірностями при вдосконаленні методів планування, регулювання виробництва, поєднувати для аналізу технічні, економічні та технологічні фактори.

Форма підсумкового контролю засвоєння знань – залік.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усьо - го	у тому числі					Усьо - го	у тому числі				
		л.	п.	лаб.	інд.	с.р		л.	п.	лаб.	інд.	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Підприємство, як суб'єкт господарювання.	2	2	2	-	-		1	1	-	-	-	-
Тема 2. Виробнича програма та виробничі потужності підприємства.	5	2	2	-	-				-	-	-	
Тема 3. Економічні ресурси підприємства.	3	1	2	-	-		1	1	-	-	-	
Тема 4. Оборотні засоби виробництва підприємства.	5	2	1	-	-		1	1	-	-	-	
Тема 5. Праця та заробітна платня Продуктивність праці.	2	2	1	-	-		1	1	-	-	-	

Тема 6. Собівартість продукції.	3	2	2	-	-		1	1	-	-	-	
Тема 7. Ціноутворення. Ціна на продукцію та послуги у сфері архітектури.	3	1	2	-	-		1	1	-	-	-	
Тема 8. Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності і ефективність їх використання.	2	2	1	-	-		1	1	-	-	-	
Тема 9. Економіко-технічні розрахунки у мистецтві.	5	2	1	-	-		1	1	-	-	-	
Разом за курс	30	16	14	-	-		8	8	-	-	-	

6. Практична робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (ч)	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Короткий зміст проекту. Фінансові джерела реалізації бізнес-плану. Ринки реалізації.	1	-
2.	Організаційно-правова форма реалізації проекту. Засновники фірми.		-
3.	Аналіз сучасного стану та перспектив ринку. Продукт-товар, робота або послуга, яка буде запропонована на ринку в результаті реалізації бізнес-плану. Ціна продукту. Канали збуту. Система стимулювання продажів.	1	-
4.	Виробничий процес реалізації проекту. Види продукції (послуг), що реалізуються в результаті проекту. Сировина, яка використовується, обладнання (характеристики, ціна, постачальники). Кошторис витрат на виробництві.	1	-

5.	Обґрунтування місця реалізації проекту. План, кошторис, строки будівельних робіт та монтажу обладнання. Заходи по забезпеченню економічної та технічної безпеки.	1	-
6.	Обґрунтування необхідності персоналу для реалізації проекту (вимоги, заробітна платня, досвід і умови роботи). Підготовка та навчання персоналу. Зовнішні консультанти.		-
7.	Аналіз фінансового стану (планований).	1	-
8.	Показника прибутковості проекту (плановані), строки окупності.	1	-
9.	Загальноекономічні, технологічні та фінансові ризики.		-
	Разом:	6	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (ч)	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підприємство, як суб'єкт господарювання.	2	2
2.	Виробнича програма та виробничі потужності підприємства.	5	5
3.	Економічні ресурси підприємства.	3	3
4.	Оборотні засоби виробництва підприємства.	5	5
5.	Праця та заробітна платня Продуктивність праці.	2	2
6.	Собівартість продукції.	3	3
7.	Ціноутворення. Ціна на продукцію та послуги у сфері архітектури	3	3
8.	Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності і ефективність їх використання.	2	2
9.	Економіко-технічні розрахунки у мистецтві.	5	5
	Разом:	30	30

8. Методи навчання

Основна **форма** проведення занять – теоретичні лекції, практичні завдання.

Для досягнення **мети дисципліни** використовуються **такі методи**:

– «системний підхід», коли окремі поняття і явища подаються як частина загального виробничого процесу (в даному випадку технологічні процеси подаються в контексті загальних процесів створення штучного середовища існування людини);

– «метод візуалізації уявлень», – метод заснований на стимуляції уяви шляхом створення образів; широко використовується в сучасній мистецтво-освіті і полягає у візуальному представленні матеріалу, переважно у вигляді креслень, зображень отриманих результатів проектування (в даному випадку – зразків виконання бізнес-плану);

– «принцип порівнянь», – коли головні споживчі якості продукції (послуги) порівнюються в рамках класифікації за окремими показниками, наприклад, якістю, ергономічністю, вартістю, екологічністю, відповідністю обраному стилю тощо, а результати порівняння використовуються в подальшому для пошуку оптимальних рішень і процесів при розробці бізнес-плану.

9. Метод контролю знань.

В якості методу поточного контролю знань використовуються контрольне опитування за результатами вивчення теоретичного курсу та перевірка знань за результатами практичного завдання зі складання бізнес-плану.

Формою проведення контрольного опитування є усна відповідь на вибіркові контрольні питання за темами, що входять до теоретичного розділу дисципліни.

Методом завершального контролю знань є залік.

Залік провадиться у формі усної відповіді на вибіркове питання за однією з тем лекційного курсу та здачі практичного завдання (бізнес-плану).

Розподіл оціночних балів в межах поточного контролю і заліків разом із шкалою оцінювання наведені в Розділі 8.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, практична та самостійна робота			Підсумкови й тест (залік)	Сума
Теоретична частина		Практична частина (Бізнес-план)		
T: 1 – 4	T: 5 – 8	T: 1 – 9	40	100
10	10	40		

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
---	----------------	-------------------------------

		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	незадовільно, з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Назва тем	Методичне забезпечення теми
Теоретична і практична частини	
Тема 1. Підприємство, як суб'єкт господарювання.	
Тема 2. Виробнича програма та виробничі потужності підприємства.	Демонстраційний матеріал
Тема 3. Економічні ресурси підприємства.	Демонстраційний матеріал
Тема 4. Оборотні засоби виробництва підприємства.	
Тема 5. Праця та заробітна платня Продуктивність праці.	Демонстраційний матеріал
Тема 6. Собівартість продукції.	
Тема 7. Ціноутворення. Ціна на продукцію та послуги у сфері архітектури.	
Тема 8. Фінансово-економічні результати підприємницької діяльності і ефективність їх використання.	Демонстраційний матеріал
Тема 9. Економіко-технічні розрахунки у мистецтві.	Демонстраційний матеріал

13.Рекомендована література

Базова

1. Закони України «Про підприємництво», «Про господарські товариства», «Про товариства з обмеженою і додатковою відповідальністю» . Відомості Верховної Ради України. - 1991 — 2018.
2. Економіка підприємств. Навчальний посібник І.М. Бойгіна та ін. - Львів, 1999.
3. Лісовицький В.М. Мікроекономіка. - Х.: Основа, 2004.
4. Данилович-Кропивницька М., Канцір І., Бізнес-економіка// Видавництво Львівської Політехніки, 2021
5. Данилович-Кропивницька М., Пушак Г., Основи економічної теорії// Видавництво Львівської Політехніки, 2013

Допоміжна

1. Воробйов Є.М., Гриценко А.А., Кім М.І., Лісовицький В.М. Економічна теорія. Курс лекцій. - Харків, 2006.
2. Основи економічної теорії / за ред. Акад. НАН України А.А. Чухна. – К.: Вища Школа, 2001.
3. Економічна теорія. Посібник Вищої Школи. / під ред. Проф. Є.М. Воробйова. – Харків-Київ, 2003.
4. Курс економіки. / под ред. проф. Б.А. Райзберга. – М.: Инфра-М, 1999.
5. Джеральд М. Майєр, Джеймс Е. Раух, А. Філіпенко. Основні проблеми економіки розвитку. – Oxford University Press, Inc., 2000.
6. 6. Основи ринкової економіки: Посібник для учнів ПТУ та технікумів / за ред. Г.В. Задорожній. - Х.: Основа, 1995.
7. Основи економічної теорії: Підручник. Книга 1. / під ред.. проф. Ю.В. Ніколенко. – К.: Либідь, 1998.
8. Основи економічної теорії: Підручник. Книга 2. / під ред.. проф. Ю.В. Ніколенко. – К.: Либідь, 1998.
9. Економічна теорія. Модульний курс: навчальний посібник. / під ред. Проф. Є.М. Воробйова. – Х.: Торсінг+, 2009.
10. Економічна теорія в питаннях і відповідях. / під ред. Проф. Є.М.Воробйова. – Х.: ТОВ «РИФ», 2002.